

TVIRTINU
Nacionalinės mokėjimo agentūros prie
Žemės ūkio ministerijos direktoriaus
pavadootojas

Tomas Orlickas

(Pavyzdinė projekto įgyvendinimo galutinės ataskaitos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama EIP veiklos grupėms kurti ir jų veiklai vystyti“ forma)

2020-10-14 Nr. FR-1605
Vilnius

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
(dokumento sudarytojo pavadinimas)

**PROJEKTO ĮGYVENDINIMO
PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITĮ „PARAMA EIP VEIKLOS GRUPĖMS
KURTI IR JŲ VEIKLAI VYSTYTI“
GALUTINĖ ATASKAITA**

2023-06-07
(pildymo data)

Kaunas
(sudarymo vieta)

1. Ataskaitos pateikimo terminas: |2|0|2|3|-|0|6|-|1|7|
(nurodoma data, iki kurios turi būti pateikta galutinė ataskaita)

2. Informacija apie paramos gavėją ir projektą:

Paramos gavėjas	LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS (Irašomas tikslus paramos gavėjo pavadinimas, atitinkantis VĮ Registrų centro Juridinių asmenų registre esančių informaciją.)
Paramos gavėjo adresas	Juridinio asmens buveinė (savivaldybės pavadinimas, miestas) Kauno miesto savivaldybė, Kaunas Gatvė, namo numeris A. Mickevičiaus g. 9 Pašto indeksas LT-44307 Tel., faksas 8 37 327 200; 8 37 220 733 El. paštas rektoratas@ismuni.lt

Paramos gavėjo parašas / Įgalioto asmens parašas _____

Partneriai	VšĮ „Tęstinio mokymo ir konsultavimo centras“, direktorė Zita Uleckienė Mindaugas Ralys Ladas Katinas Lina Drazdauskienė Žilvinas Augustinavičius Justinas Grybas Arnoldas Silkinas <i>(įrašomi visi projekte dalyvavę partneriai)</i>
Projekto pavadinimas	„Avininkystės ūkių veiklos efektyvumo didinimas gerinant avių sveikatingumą ir optimizuojant avių bandos valdymą“ <i>(nurodomas projekto pavadinimas pagal paramos sutartį)</i>
Paramos sutarties numeris	35BV-KK-18-1-06630-PR001 <i>(įrašomas paramos sutarties numeris)</i>
Asmuo, atsakingas už projekto administravimą	Jolita Sabalienė LSMU Plėtros tarnybos vadovė Tel. 8 37 361805 El. paštas: jolita.sabaliene@lsmuni.lt <i>(nurodomas atsakingo už projekto administravimą asmens vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris ir elektroninis paštas)</i>
Atsiskaitymo laikotarpis	nuo <u>2019-10-29</u> iki <u>2023-06-17</u> <i>(nurodomas laikotarpis nuo projekto įgyvendinimo pradžios iki suplanuoto paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo datos)</i>
Faktinis projekto įgyvendinimo laikotarpis	nuo <u>2019-10-29</u> iki <u>2023-06-17</u> <i>(nurodomas laikotarpis nuo projekto įgyvendinimo pradžios iki paskutinio mokėjimo prašymo Agentūrai pateikimo datos)</i>
Skirta paramos suma (Eur)	198 470,00 Eur <i>(nurodoma skirta paramos suma eurais)</i>
Faktiškai patirtų ir pateiktų tinkamų išlaidų suma (Eur):	<u>187 428,58</u> Eur <i>(nurodoma bendra faktiškai patirtų išlaidų suma eurais)</i>
	EIP veiklos grupės bendradarbiavimo išlaidos <u>28114,28</u> Eur <u>14,99</u> proc. <i>(nurodomas procentas, skaičiuojant nuo tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos)</i>
	Projekto įgyvendinimo išlaidos (darbo užmokestis) <u>59309,60</u> Eur <u>31,64</u> proc. <i>(nurodomas procentas, skaičiuojant nuo tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos)</i>
	Kitos projekto įgyvendinimo išlaidos <u>86363,71</u> Eur <u>46,07</u> proc. <i>(nurodomas procentas, skaičiuojant nuo tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos)</i>
	Statinių (pastatų), susijusių su projekto įgyvendinimu, rekonstravimas ar kapitalinis remontas <u>0,00</u> Eur <u>0,00</u> proc. <i>(nurodomas procentas, skaičiuojant nuo tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos)</i>
	Projekto viešinimo išlaidos <u>36,00</u> Eur

	Projekto sklaidos išlaidos	<u>13604,99</u> Eur
		<u>7,25</u> _ proc. (nurodomas procentas, skaičiuojant nuo tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos)

3. Paramos paraiškoje numatyti projekto veiklų įgyvendinimo etapai, numatyta vykdyti veikla ir įsipareigojimai (pildoma atsižvelgiant į paramos paraiškoje numatytus įsipareigojimus, gavus paramą projektui įgyvendinti)

Nr.	Veiklos pavadinimas	Vykdyto pradžia	Vykdyto pabaiga	Pareiškėjas (partneris (-iai) atsakingas (-i) už projekto veiklą)	Pastabos (nurodyti pasiektus rezultatus, o nukrypus nuo paramos paraiškoje numatytos veiklos (-ų), įsipareigojimų ar rezultatų, būtina nurodyti priežastis)
Su EIP veiklos grupės bendradarbiavimu susijusios veiklos					
1.1	Projekto vadovo, administratoriaus ir finansininko paskyrimas	2019 metai. IV ketvirtis	2020 metai. IV ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Buvo paskirti asmenys, kurie administruoja projektą jo įgyvendinimo metu: rengia mokėjimo prašymus, ataskaitas ir kitus projekto dokumentus, bendradarbiauja su partneriais, vykdo ir tvarko projekto lėšų apskaitą.
1.2	Viešųjų pirkimų organizavimas prekių ir paslaugų, reikalingų projekto veikloms įgyvendinti, įsigijimui	2019 metai. IV ketvirtis	2022 metai. IV ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Partneriai 1-7	Vykdamas viešuosius pirkimus bus įsigytos prekės ir paslaugos, reikalingos projekto veikloms įgyvendinti. Dėl 2020 m. kovo mėn. Paskelbto ir užsitęsio visuotinio karantino bei iškilusių problemų viešųjų pirkimų sistemoje EcoCost atsilikome nuo grafike numatytų pirkimų. Reikšmingos įtakos projekte numatytų veiklų įgyvendinimui tas neturėjo.

1.3.	Mokėjimo prašymų ir ataskaitų rengimas bei teikimas NMA prie ŽŪM, projekto veiklų įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę	2019 metų, lapkričio mėn.	2023 metų birželio mėn.	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	<p>NMA prie ŽŪM mokėjimo prašymai pateikti laikantis paramos sutartyje numatytų terminų. Mokėjimo prašymų pateikimo datos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Avansinis MP – 2019 m. lapkričio 20 d. 2. I MP – 2020 m. vasario 25 d. 3. II MP – 2020 m. birželio 30 d. 4. III MP – 2021 m. vasario 26 d. 5. IV MP – 2022 m. gegužės 31 d. <p>Tarpinės projekto įgyvendinimo ataskaitos buvo teikiamos NMA prie ŽŪM kas 12 mėnesių nuo paramos sutarties pasirašymo datos:</p> <p>I ataskaita – 2020 m. spalio 23 d., II ataskaita – 2021 m. spalio 23 d., o III ataskaita – 2022 m. spalio 27 d.</p> <p>Galutinė projekto ataskaita teikiama 2023 m. birželio 08 d.</p> <p>Projekto įgyvendinimo laikotarpiu buvo nuolat vykdoma projekto veiklų įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę.</p>
		Su projekto įgyvendinimu susijusios veiklos			

2.1	Avių bandų sveikatingumo, produktyvumo ir šėrimo efektyvumo analizė per paskutinius 2 metus iki projekto pradžios	2019 metai. IV ketvirtis	2020 metai. II ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Partneriai 1-7	Projekto įgyvendinimo pradžioje 2-7 partnerių avininkystės ūkiuose buvo renkama ir įvertinama informacija. Tam buvo naudojami pirminiai užrašai apie bandos sveikatingumą bei valdymą už du paskutinius metus. Buvo renkama informacija apie produktyvumą: bendrą ėriavėdžių skaičių, pirmą kartą kergtų ėriavėdžių skaičių, kergimui naudotų avinų skaičių, kritusių ėriavėdžių skaičių, reproduktorių gaišimų skaičių, parduotų/paskerstų ėriukų skaičių, pasiliktų ėriukų skaičių bandos atnaujinimui, atvestų po vieną po du, po tris ar daugiau ėriukų skaičių. Sveikatingumui įvertinti naudojome informaciją apie: vaistų naudojimą, šlubavimo atvejų skaičių, mastitų skaičių, kvėpavimo sistemos ir vidaus ligų skaičių, naujagimių ėriukų ligos, gydymas prieš parazitus, infekcinių ir parazitinių ligų tyrimai. Gauti duomenys buvo analizuojami ir atsižvelgiant į kiekvieno ūkio specifiką paruošti siekiamų rezultatų aprašai.
-----	---	--------------------------	--------------------------	---	---

2.2	Partnerių avių tyrimas	2020 metai II ketvirtis	2023 metai I ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Partneriai 1-7	Remiantis gauta pirmojo etapo informacija, buvo pradėta atlikti Partnerių ūkiuose specifinius laboratorinius sveikatingumo tyrimus aktualiausių virusinių, bakterinių bei parazitinių ligų diagnozavimui. Laboratoriniai tyrimai apėmė serologinius, bakteriologinius bei molekulinis tyrimus. Priklausomai nuo gautų rezultatų buvo pradėta rinkti ir analizuoti informacija apie rutininės praktikos ir kritinius taškus, kurie turi įtakos ligų pasireiškimui. Pradėta vertinti ūkio biologinės saugos praktika ir pradėta rengti pasiūlymai jos efektyvumui užtikrinti.
2.2.1	Partnerių avių tyrimas	2020 metai III, IV-2021 metai I, II, III ketvirčiai	2023 metai I ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Partneriai 1-7	Tęsimi ir užbaigti pradėti avių laboratoriniai (serologiniai, bakteriologiniai bei molekuliniai) tyrimai Partnerių ūkiuose. Ūkiuose nustatyti kritiniai taškai, kurie turėjo įtakos avių ligų pasireiškimui ir gydymo efektyvumui. Įgyvendinti ūkio biologinio saugumo praktika užkertant infekcinių ligų pasireiškimui ūkiuose. Projekto pabaigoje situacijos įvertinimui po atliktų profilaktinių priemonių bei gydymo buvo atliekami avių klinikiniai ir laboratoriniai tyrimai. Eigoje buvo vertinamas ligų pasireiškimas bei projekto pradžioje parinktos auginimo, šėrimo, gydymo, profilaktikos strategijos efektyvumas.

2.3.	Programos pagrindu parengtų ataskaitų pritaikomumas avių sveikatingumo pagerinimui, šėrimo efektyvumo ir produktyvumo didinimui.	2021 metai I, II, III ketvirčiai	2023 metai I ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Partneriai 1-7	Atlikta avių bandų šėrimo kokybės ir organizavimo analizė. Įvertintos zoohigieninės sąlygos, ganymo strategijos planai, atlikti išsamūs pašarų tyrimai vertinant pašarų kokybės pokyčių dinamiką metų bėgyje priklausomai nuo pašarų gaminimo laiko bei saugojimo trukmės, bei pašarų gaminimo vietos. Atlikti mineralų ir makroelementų tyrimai pašaruose. Pagal gautus pašarų tyrimus buvo įvertinamas raciono pilnavertiškumas pagal tai paruoštos rekomendacijos dėl pašarų ruošimo laiko bei jų gamybos.
2.4.	Avininkystės ūkių veiklos efektyvumo didinimo gerinant avių sveikatingumą ir optimizuojant avių bandos valdymą programos įvertinimas	2021 m. II ketvirtis, 2022 m. II ketvirtis	2023 metai I ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Partneris 1	Projekto Partnerių ūkiuose daugelis nustatytų problemišku situacijų buvo išspręstos. Projekto eigoje buvo nustatytos dvi pagrindinės problemos, virškinamojo trakto parazitizmas ir nagų ligos, kurios aktualios beveik visiems ūkiams. Buvo paruoštos rekomendacijos parazitų kontrolei ir gydymui. Visuose ūkiuose surinkta informacija ir pastebėti infekcinių ligų atvejai, rodo kad užauginti produkciją sekasi praktiškai be antimikrobinių medžiagų (antibiotikų). Taip pat atlikti bakteriologiniai tyrimai parodė, kad ūkiuose nėra atsparumo antimikrobinėms medžiagoms. Todėl jei ūkiai laikysis bendrų avių bandos valdymo bei biologinio saugumo rekomendacijų, antibiotikų naudojimas nebus ir toliau problema.

3.		Su projekto viešimu susijusios veiklos			
3.1	Projekto viešinimas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto internetiniame puslapyje.	2019 metai IV ketvirtis	2019 metai IV ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Projekto metu vykdomas nuolatinis projekto viešinimas LSMU internetiniame puslapyje.
3.2	A3 ir A1 formato viešinimo plakatų įrengimas ir naudojimas.	2019 metai IV ketvirtis	2019 metai IV ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas Partneris 1	Projektas viešinamas vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos viešinimo taisyklėmis. Projekto pradžioje buvo pagaminti trys A3 formato plakatai ir vienas A1 formato plakatas. Vienas A3 formato plakatas naudojamas LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro patalpose, kitas VŠĮ „Tęstinio mokymo ir konsultavimo centras“ patalpose, trečiąjį plakatą naudosime partnerių ūkuose. A1 formato plakatas bus naudojamas vykdant projekto rezultatų sklaidą lauko dienose, seminaruose.
3.3.	Lipdukai su KPF logotipu ir ES vėliava 100x280	2020 metai. II ketvirtis	2020 metai. II ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Lipdukais su KPF ženklu ir ES vėliava ženklinama įsigyta įranga partnerių ūkiuose.
3.1	Projekto viešinimas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto internetiniame puslapyje.	2019 metai IV ketvirtis	2019 metai IV ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Projekto metu vykdomas nuolatinis projekto viešinimas LSMU internetiniame puslapyje.
3.4	Projekto viešinimas radijuje ir spaudoje	2023 m. I ketvirtis	2023 m. II ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Projekto veiklos buvo viešinamos radijuje (transliacija „Tauragės radijas“ 2023-05-18) ir spaudoje (išleisti keturi straipsniai: 1 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-03-18/24, 2 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-03-25/31, 3 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-04-8/14, 4 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-05-06/12)).
4. Su projekto rezultatų sklaida susijusios veiklos					

4.1	Projekto rezultatų pritaikomumo demonstravimas ir projektų rezultatų sklaida lauko dienoje, seminaruose	2023 m. I ketvirtis	2023 m. II ketvirtis	Partneris 1	Paskutiniiais projekto įgyvendinimo metais gauti rezultatai buvo publikuojami lauko dienoje, seminaruose. Projekto partneris suorganizavo 10 seminarų skirtingų Lietuvos apskričių ūkininkams, veterinarijos gydytojams ir kitiems žemės ūkio veikla užsiimantiems asmenims. Partneris Nr. 1 2023 m. kovo–gegužės mėn. suorganizavo 10 seminarų, bei 15 lauko dienų.
4.2	Informacinių straipsnių publikavimas respublikinėje spaudoje	2023 m. I ketvirtis	2023 m. II ketvirtis	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Projekto veiklos buvo aprašytos informaciniuose straipsniuose, išleisti keturi straipsniai: 1 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-03-18/24, 2 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-03-25/31, 3 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-04-8/14, 4 straipsnis „Kaimo laikraštyje“ 2023-05-06/12.

4. Aprašykite pasiektus projekto rezultatus

Projekto tipas (nurodykite projekto tipą)	☐ Bandomasis projektas ☒ Produktų, procesų ir technologijų plėtojimo bei tobulinimo projektas
1. Aprašykite pasiektą rezultatą, nurodydami projekto tipo požymius (koks pasiektas rezultatas, pagrįsti, kokį projekto tipą atitinka įgyvendintas projektas)	<p>Projekto įgyvendinimo metu buvo sprendžiamos problemos, kurios neleidžia pasiekti optimalaus avių ūkio produktyvumo, kas lemia prastesnį ūkio ekonominį naudingumą ir išteklių naudojimą. Ūkiuose surinkta informacija ir atlikti įvairūs klinikiniai ir laboratoriniai tyrimai atskleidė kuriose bandų produktyvumo, sveikatingumo ir valdymo srityse reikia daryti pokyčius ir kuriose srityse išlieka didžiausios problemos siekiant didesnio ūkių efektyvumo. Vienas svarbiausių pasiektų rezultatų, kad avių augintojai galės veikti proaktyviai užkertant kelią dideliems nuostoliams, o ne reaktyviai, kada problema atsitinka ir apima didžiąją dalį bandos. Nors kiekviename ūkyje buvo nustatytos specifinės sveikatingumo ir produktyvumo situacijos, tačiau rasta ir bendrai visiems ūkiams būdingų problemų. Projekto dalyviai supažindinti su šiomis problemomis ir jų sprendimo būdais. Paruoštos rekomendacijos avių augintojams ir veterinarams, kuriose apžvelgiamos pagrindinės problemos ir jų sprendimo būdai. Visa tai buvo pristatyta ir pademonstruota seminarų ir lauko</p>

	<p>dienų metu. Projekto metu ūkiai sėkmingai perėmė bandos priežiūros metu gaunamos informacijos fiksavimą ir panaudojimą, nors dėl minimalaus pagalbinio personalo skaičiaus visuose ūkiuose, šiai veiklai laiko yra labai ribotai. Ūkio duomenų ir rekomendacijų naudojimo pasėkoje suintensyvėjo ėriavedžių brokavimas ir dėl to sumažėjo prastos kokybės ėriavedžių, kurios neatsivesdavo tinkamo sveikatingumo ėriukų ir/ar negalėdavo jų tinkami išmaitinti. Brokavimas nei viename ūkyje neviršija 20 proc. ėriavedžių brokavimo ir yra optimalus. Ėriavedžių ėmitimas yra vienas pagrindinių rodiklių, kurį turi stebėti avių augintojai ir esant nepakankamam ėmitimui koreguoti šėrimą ir valdymą, kad užtikrintų tinkamą kūno masės indeksą. Projekto ūkiuose per tyrimų laikotarpį ženkliai sumažėjo avių su kūno masės indeksu mažiau kaip 3, nors dėl labai aukštų grūdinių kultūrų ir ypač baltyminių kultūrų kainų bei prieinamumo 2022-2023 metų tvartiniu sezonu, ne visi ūkininkai galėjo papildomai koreguoti šėrimą siekiant pakelti kūno masės indeksą. Lengviau buvo tiems kas patys auginą grūdines kultūras.</p>
<p>2. Kokios inovacijos buvo įdiegtos ūkiuose?</p>	<p>☒ Technologinės inovacijos (produkto / paslaugų) (pateikti inovacijos aprašymą)</p> <p>☐ Netechnologinės inovacijos (rinkodaros / organizacinės) (pateikti inovacijos aprašymą)</p> <p>☐ Kita (prašyti konkrečiai) (pateikti inovacijos aprašymą)</p> <p>Įgyvendinant projektą, kiekviename projekto partnerių ūkyje buvo atlikti moksliniai taikomieji tyrimai ir įdiegtas kompleksinių priemonių modelis, padėsiantis išvengti ligų, kurios dažniausiai yra nustatomos avių ūkiuose.</p>
<p>3. Rezultato įtaka ūkių veiklai ateityje: (galima rinktis kelis atsakymus)</p>	<p>☐ Turės įtakos naujų produktų / paslaugų / technologijų kūrimui ir plėtrai</p> <p>☒ Prisdės prie ūkių veiklos plėtros ateityje</p> <p>☒ Prisdės prie ūkių konkurencingumo</p> <p>☒ Turės įtakos sėkmingam produktų realizavimui</p> <p>☒ Kita (parašyti konkrečiai)</p> <p>Ateityje šiuose avinininkystės ūkiuose prognozuojamos sveikesnės ir produktyvesnės avių bandos, kurios bus ekonomiškai efektyvios. Pritaikius sukurtą sveikatingumo ir bandos valdymo modelį, pagerės avių sveikatingumas, todėl sumažės išlaidos medikamentams, veterinarijos paslaugoms, padidės avių produktyvumo ir reprodukciniai rodikliai, sumažės nuostoliai dėl gyvulių gaišimo bei sergamumo. Vienas svarbiausių rezultatų, kad avių augintojai galės veikti proaktyviai užkertant kelią dideliems nuostoliams, o ne reaktyviai, kada problema atsitinka ir apima didžiąją dalį bandos, kas leis sėkmingai vykdyti ūkio plėtrą.</p>
<p>4. Kiekvieno iš EIP veiklos grupės narių vaidmens ir indėlio projekte aprašymas (aprašyti konkretų kiekvieno EIP veiklos grupės nario vaidmenį ir indėlį)</p>	<p>Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) vaidmuo.</p> <p>LSMU mokslininkai Partnerių avinininkystės ūkiuose rinko ir analizavo reikiamą informaciją (2 metų laikotarpiu). Tam buvo naudojami ūkiuose vedami pirminiai užrašai apie bandos sveikatingumą bei valdymą. Buvo vertinama ar pakankamai fiksuojama reikalingų sveikatingumo bei bandos valdymo rodiklių.</p>

Jų pagalba buvo identifikuotos ūkių specifinės sveikatingumo ir produktyvumo problemos, bei nustatyti siejami rodikliai kiekviename ūkyje. Buvo sudaromos anketos, kuriose buvo renkama ir poto įvertinama informacija apie produktyvumą: bendras ėriavedžių skaičius, sukergtų ėriavedžių skaičius, pirmą kartą kergtų ėriavedžių skaičius, kergimui naudotų avinų skaičius, kritusių ėriavedžių skaičius, reproduktorių gaišimų skaičius, parduotų/paskerstų ėriukų skaičius, pasiliktų ėriukų skaičius bandos atnaujinimui, atvestų po vieną, po du, po tris ar daugiau ėriukų skaičius, išsimetimų skaičius, atjunkytų ėriukų skaičius ir pan. Sveikatingumui įvertinti buvo analizuojama informacija apie vaistų naudojimą, šlubavimo atvejų skaičių, mastitų skaičių, kvėpavimo ligų skaičių, vidaus ligų skaičių, naujagimių ėriukų ligas, gydymą prieš parazitus, infekcinių ir parazitinių ligų tyrimus ir t.t. Gauti duomenys buvo analizuojami bei atsižvelgiant į kiekvieno ūkio specifiką ir remiantis naujausiais moksliniais pasiekimais ruošiami siekiamų rezultatų aprašai.

Remiantis visa surinkta informacija LSMU mokslininkai atliko specifinius laboratorinius sveikatingumo tyrimus aktualiausių virusinių, bakterinių bei parazitinių ligų diagnozavimui. Priklausomai nuo gautų rezultatų buvo renkama ir analizuojama rutininės praktikos ir kritiniai taškai, turintys įtakos ligų pasireiškimui. Buvo įvertinta ūkio biologinės saugos praktika ir parengti pasiūlymai jos efektyvumui užtikrinti. Taip pat buvo vertinamos zoohigieninės sąlygos, šėrimas, ganymo strategijų įvertinimas ir jų kritinių taškų/rutininių praktikų nustatymas. Įvertinus visus gautus tyrimų duomenis buvo sukurtas modelis su priemonėmis bandos sveikatingumui gerinti, bandos valdymui optimizuoti, atliktos monitoringo korekcijos priklausomai nuo pasiekiamų rezultatų.

LSMU projekto metu gautus taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatus panaudojo tobulinant studijų programas, o kartu su konsultavimo institucijos darbuotojais – vykdant gyvulininkystės ir veterinarijos darbuotojų ir specialistų kvalifikacijos tobulinimą konsultuojant ūkininkus.

VšĮ „Tęstinio mokymo ir konsultavimo centras“ vykdė projekto rezultatų sklaidą. Seminarų, lauko dienų metu supažindino ūkininkus, veterinarijos gydytojus ir kitus gyvulininkystės specialistus su Projekto metu vykdytais tyrimais ir gautais rezultatais.

Projekto partnerių - ūkių vaidmuo.

Partnerių ūkiai projekto pradžioje sistemingai surinko visą reikalingą informaciją (2 metų laikotarpyje) apie pasireiškusias ūkiuose ligas, gaištamumo priežastis, avių brokavimo skaičių, ėriavedžių vislumą bei kitą reikalingą informaciją. Partneriai laikėsi pateiktų rekomendacijų ir sudarė visas sąlygas mokslininkams pasiimti reikiamus kraujo, išmatų mėginius pasireiškiančioms ligoms nustatyti. Įvertinus rekomendacijas buvo brokuojamos avys, kurios ilgą laiką buvo bergždžios (neatvedė palikuonių), kurios turėjo nagų problemas. Taip pat prieš kiekvieną kergimo sezoną, pagal pateiktas rekomendacijas įsigydavo geros genetikos, sveikus avinus reproduktorius, kurie pagerino ūkių

	<p>siekiamus rezultatus. Taikė sudarytas ganymo schemas ir per projekto laikotarpį užtikrino biologinio saugumo priemones, tai yra nepirko sergančių avių, pirktos sveikos avys buvo karantinuojamos. Atsižvelgė į rekomendacijas dėl prasto avių ėmitimo, bei stengėsi užtikrinti, kad avių racionas būtų pilnavertis, buvo atsižvelgta į pašarų ruošimo laikotarpį bei strategiją. Intensyviai vykdė pagal planą avių dehelmintizaciją, buvo pasirinkti preparatai tik atlikus tyrimus dėl parazitų paplitimo ir antibiotikų rezistentiškumo. Antihelmintikai buvo naudojami reikiamomis dozėmis, jos nemažinant, kad būtų išvengta atsirandančio atsparumo bandoje.</p> <p>Taip pat sprendžiant nagų ligų problemas pagal pateiktas rekomendacijas buvo intensyviai naudojamos nagų vonelės, buvo atliekama vakcinacija pagal pateiktą veterinarijos gydytojo planą, tuose ūkiuose, kuriuose yra orf virusas, taip pat atliekamas sergančių avių karantinavimas.</p> <p>Visu projekto laikotarpiu Partneriai pagerino šėrimo kokybę, pakoregavo ėriavedžių ir ėriukų šėrimo ir girdymo valdymą, to pasekoje buvo stebima, kad tiek ėriavedės tiek ir ėriukai priaugo daugiau priesvorio ir ėmitimas ėriavedžių siekė prieš kergimą 3,5 balo.</p> <p>Visų projekte dalyvavusių įstaigų darbuotojai įgijo praktinių žinių ir kompetencijų dėl avininkystės ūkių veiklos efektyvumo didinimo gerinant avių sveikatingumą ir optimizuojant avių bandos valdymą bei gali konsultuoti įvairiais kompleksinių priemonių modelio diegimo klausimais.</p>
<p>5. Pateikite išspręstų praktinių problemų ir jų sprendimo būdų aprašymą (<i>įvardinti buvusias praktines ūkininkavimo problemas ir nurodyti sprendimų būdus</i>)</p>	<p>Per pirmuosius etapus buvo surinkta informacija apie projekto Partnerių bandų produktyvumą, sveikatingumą ir valdymą, taip pat atlikti tyrimai atskleidė ūkių situacijas ir jų problemų įvairiapusiškumą. Daugumoje ūkių buvo reikalingas šėrimo koregavimas, raciono korekcijos varijavo nuo minimalios iki reikšmingos. Infekcinių ligų situacija ūkiuose buvo labai skirtinga ir jos suvaldymui buvo reikalingi rutininiai kai kurių ūkių praktikos pakeitimai. Serologiniai tyrimai atskleidė skirtingą infekcinių ligų situaciją ūkiuose. Tarpdisciplininių tyrimų dėka nustatytos pagrindinės ūkių problemos ir integravus įvairių sričių žinias buvo sukurtos kiekvieno ūkio sveikatingumo programos, kurių pagalba ūkiai turėjo pasiekti geresnius produktyvumo ir sveikatingumo rezultatus. Ūkininkai buvo supažindinti su parengtomis produktyvumo duomenų registracijos formomis atsižvelgiant į kiekvieno ūkio ypatumus, aptartas jų pildymas, tai ypač buvo svarbu tolimesnei projekto veiklai. Praktiškai visuose ūkiuose yra problemų susijusių su darbo jėgos trūkumu bei papildomomis ūkininkų veiklomis, kas kartais neleidžia atlikti tinkamu laiku ir tinkamos avių bandos priežiūros. Visi projekte dalyvavę ūkiai turėjo problemų su parazitų sukeliama ligomis, didesniu ar mažesniu mastu ir tam nebuvo vieno visiems ūkiams būdo, nes ūkių struktūra (dydis, ganyklų plotas ir atstumai nuo ūkio, galimybės pervaryti avis į kitas ganyklas ar neganyti) skiriasi, todėl kiekvienam ūkiui buvo pritaikomos specifinės priemonės.</p> <p>Projekto eigoje buvo nustatytos dvi pagrindinės problemos Partnerių ūkiuose, tai virškinamojo trakto parazitizmas ir nagų</p>

ligos, kurios buvo aktualios beveik visiems ūkiams. Žemiau yra pateikiamas šių problemų įgyvendintas sprendimas.

Šlubuojančios avys/ėriukai ne tik neišnaudoja savo potencialo, bet ir sukelia tiesioginius ekonominius nuostolius dėl gydymo (darbo laikas, darbuotojų poreikis, išlaidos vaistams ir medžiagoms). Dažniausia avių šlubavimą ūkiuose sukelia tarpupirščio odos uždegimas ir nagų puvinys, kitos infekcijos ar nagų mechaniniai pažeidimai dažniausiai sudaro ne daugiau 10 proc. atvejų. Padaryti buvo aprašymai ūkininkams kaip diagnozuoti iš klinikinių simptomų įvairius nagų pažeidimus. Ūkiuose kur avių šlubavimo problema buvo endeminė, buvo rekomenduota nagų voneles naudoti profilaktiškai kiekvieną kartą kai avys yra suvaromos į vieną vietą, pvz., rūšiavimui, kirpimui, dehelmintizacijai ar pan. Taikant tokią strategiją, buvo užtikrinta, kad tik pavienės avys bus su pažeistomis nagomis (ši taikyta strategija padėjo išvengti didelio procento šlubuojančių avių). Buvo paruoštos šios žemiau pateiktos rekomendacijos ūkininkams, kurie susidūrė su nagų problemomis:

- nagų vonelės turi būti išnaudojamos pilnai, t.y. jose avys turi trumpai pastovėti (pvz. iki 2 min), ne tik perbėgti. Vonelių įrengimo vietai geriausiai tinka avių tako/koridoriaus pabaiga. Vonelėje turi tilpti apie 10 proc. avių daugiau nei telpa darbo take. Atlikus reikiamus darbus take, avys išleidžiamos į vonelę, esančia iškart už tako ir ten laikomos tol kol atliekami darbai su naujai atvartomis į taką avimis. Galima virš vonelės įrengti stogą, kad į ją neprilytų ir vanduo neatskiestų tirpalo. Kada vonelėje yra avys ir jas mato į taką varomos kitos avys, varymas būna kur kas lengvesnis nes avys noriau eina į taką. Prieš taką rekomenduojama įrengti vonelę su paprastu vandeniu purvui nuo avių nagų nuplauti. Vietoje vonelės galima įrengti kieto pagrindo aikštelę arba kitos dangos aikštelę, kurioje avių nagos išsivalytų joms einant ar būnant iki išvartymo. Svarbu tinkamai užpildyti voneles su tinkamu tirpalu. Vonelės turi galima paskaičiuoti sudauginus vonelės ilgį, plotį ir reikalingą tirpalo gylį (apie 5-10cm). Pavyzdžiui: 3 m ilgio, 2 m pločio ir 5 cm gylio vonelės tūris bus 0,3 kubinio metro arba 300 litrų tirpalo. Varant per voneles nebūtina kiekvienai aviai nukarpyti nagas, tačiau jei matosi peraugusios nagos ar avis šlubuoja, būtina ją pasisodinus ar staklėse sutvarkyti nagas su tinkamais įrankiais. Svarbu, kad nagos nebūtų per daug nukeramos.
- Po vonelės avys turi praleisti pakankamai laiko, kad tirpalas suveiktų, o ne būtų nuvalytas į žolę, rasą ar purvą. Todėl, po vonelės turi būti užtikrinta aikštelė su švaria, sausa ir kieta danga. Tai yra labai svarbu. Geriausiai jei tokioje aikštelėje avys išlaikomos apie vieną valandą, kol išleidžiamos į ganyklas ar ant kraiko tvarte. Jei yra galimybė, reikia atskirti akivaizdžiai šlubuojančias avis ir jas laikyti atskirai nuo bandos, jas leisti per vonelę tik po sveikų avių. Jei šlubuojančios avys yra atrinktos ir yra

galimybė, jas per vones reikia leisti kas 5 dienas kol šlubavimas baigsis.

Partnerių ūkiams buvo rekomenduojamas planas avių šlubavimą sukeliančių infekcijų mažinimui. Jei ūkyje nustatoma šlubavimo problema, reikia siekti iki minimumo sumažinti šlubuojančių avių skaičių, kurioms reikalingas gydymas antibiotikais. Tai galima pasiekti sistemingai taikant prevencijos ir kontrolės priemones. Šias priemones galima suskirstyti pagal tai į ką jos nukreiptos, o dažniausiai tai yra bandos atsparumo infekcijoms didinimą ir mažinti galimybes avims užsikrėsti. Bandos atsparumą šlubavimo susirgimams padidinti galima eliminavus iš bandos imliausias ligoms avis. Svarbu atminti, kad šlubuojančios avys dažniausiai platina šlubavimą sukeliančius mikroorganizmus ir jais užsikrečia kitos avys. Avims šlubuojančioms dėl infekcinių priežasčių dažnai gali išsivystyti chroniška infekcija bei deformuoti nagos. Tokios avys tampa nuolatinio infekcijų sukėlėjų šaltiniu bandoje ir paverčia kitas kontrolės priemones neefektyviomis. Tokios avys turi būti nedelsiant brokuojamos iš bandos. Jei aviai per metus pasireiškė šlubavimas du kartus, tokia avį rekomenduojama brokuoti. Ko gero patogiausias laikas šlubuojančių avių brokavimui pradėti yra po nujunkymo arba prieš tvartinį sezoną.

Projekto eigoje trijose ūkiuose buvo nustatytos nagų problemos visuose avių grupėse, ryškiausia problema buvo J. Grybo ūkyje, atliktų tyrimų metu buvo nustatytas orf virusas, šis virusas sukelia kontaginį pustulinį dermatitą, kuris stabdo ėriukų augimą ir sukelia gaisimus, ši problema išryškėja prasidėjus ėriavimosi sezonui. Pritaikius rekomenduotas profilaktines, biosaugos priemones bei parinkus gydymo ir brokavimo strategiją ši problema ūkyje buvo visiškai išspėsta. Ūkiuose, kuriuose ši problema nebuvo labai opi buvo pritaikytos profilaktinės priemonės, kurios padėjo suvaldyti pasireiškiantį protarpinį avių šlubavimą.

Partnerių ūkiuose išliko viena pagrindinė sveikatingumo problema, tai avių virškinamojo trakto parazitų sukelti nuostoliai. Projekto eigoje buvo atliekami tyrimai nustatyti ne tik parazitozių bei infekcinių ligų pasireiškimą ūkiuose, tačiau ir jų atsparumą naudojamiems antihelmintikams.

Partnerių ūkiuose šiai problemai spręsti buvo parengtas parazitozių valdymo modelis:

- Mėginiai buvo renkami iš kiekvienos avių grupės, kuri laikoma/ganoma skirtingai (skirtingomis grupėmis laikomos ėriavedės, atjunkyti ėriukai, pirmametės avytės). Iš grupės buvi imta 10 išmatų mėginių po 6-10 g. Antihelminčio atsparumo tyrimui mėginiai imti iš tiesiosios žarnos ir iš daugiau avių (pvz. 15), kad būtų lengviau nustatyti avis su dideliu kiaušinėlių skaičiumi išmatose. Po gydymo užtenka imti mėginius iš 10 individų, pas kuriuos buvo didžiausi kiaušinėlių skaičiai. Turi praeiti mažiausiai 6 savaitės po paskutinio antihelminčio gydymo prieš atliekant kiaušinėlių sumažėjimo testą (arba ilgiau jei buvo naudojami ilgo veikimo antihelminčiai). Po

gydymo antihelmintikais mėginiai pakartotiniam tyrimui buvo ėmami šiomis dienomis: jei gydyta levamisoliu tarp 7 ir 10 d.; jei gydyta ivermektinu ar makrolidinais laktonais tarp 14-17d.; moksidektinu 17-21d.; jei gydymas atliekamas dviem vaistais vienu metu mėginius imti po 14d po gydymo. Antihelmintinio atsparumo nėra jei po gydymo kiaušinėlių skaičius išmatose buvo sumažėjęs daugiau kaip 95 proc. nuo pradinio skaičiaus ir apatinė 95 proc. pasikliautinojo intervalo riba yra ne mažiau kaip 90 proc. sumažėjimas. Jei kiaušinėlių skaičius buvo sumažėjęs mažiau, reiškia gali būti antihelmintinis rezistentiškumas. Tokiu atveju reikia patikslinti tyrimo rezultatus atliekant atsparumo tyrimą *in vitro* būdu.

Partneriams buvo parengtas gydymo planas: svarbu užtikrinti, kad vaistai naudojami pagal gamintojo instrukcijas. Ypatingai atidžiai stebėti, kad nebūtų naudojamos suboptimalios vaistų dozės, nes tai skatina antihelmintinio atsparumo vystymąsi. Rekomenduojama dozuoti pagal sunkiausią avi/ėriuką grupėje. Atsižvelgiant į pastarųjų metų rezultatus ir mokslinių tyrimų išvadas, rekomenduojama nenaudoti levamizolio nuo lapkričio mėnesio, vietoje jo naudoti ivermektiną ar šios klasės kitus vaistus ar benzimidazolų grupės vaistus. Pavasarį maždaug 4 savaitės prieš išvarant gyvulius į ganyklas atlikti parazitologinius tyrimus, esant reikalui gydyti, kad išėję gyvuliai neužkrėstų ganyklų. Atlikti antihelmintinio atsparumo tyrimus bent kartą per du metus. Esant parazitizmo problemai atlikus tyrimus visas besiganančias avis/ėriukus gydyti antihelmintikais birželio pabaigoje/liepos pradžioje bei kartoti rugpjūčio mėnesį jei yra būtinybė. Jei po sausringo laikotarpio prasideda gausaus lietaus 2-3 savaitės, atlikti parazitologinius žolės bei avių išmatų tyrimus.

Projekto pabaigoje virškinamojo trakto parazitai ir toliau išliko pagrindinė ir nuolatinė problema visuose projekte dalyvaujančiuose ūkiuose, tačiau buvo nustatyta, kad situacija yra skirtinga. Tyrimai parodė, kad kai kuriuose ūkiuose dominuoja hemonchai, todėl parazitų problemos nepasimatys per viduriuojančias avis, o jei laiku nebus pasirūpinta hemonchozės kontrole ir prevencija, tai problema pasimatys tik kai avys pradės gaišti. Tai ypač aktualu Ž. Augustinavičiaus bei J. Grybo ūkiams. Kituose ūkiuose hemonchai nėra dominuojanti rūšis, tačiau reikia nuolatos sekti ar situacija nesikeičia. Šiuose ūkiuose būtina įsitikinti ar šie parazitai nekelia sveikatingumo problemų tvartiniu laikotarpiu ir viduryje vasaros. Projekto metu pavyko išspręsti avių odos ektoparazitų problemą J. Grybo ūkyje. Kur kas daugiau nerimo kelia virškinamojo trakto helmintų atsparumas antiparazitiniams vaistams. Ivermektinas bent 3 ūkiuose jau veikia tik dalinai ir todėl nerekomenduojamas jo naudojimas. Gera žinia, kad tyrimai parodė kad levamizolio preparatams dar nėra atsparumo ir jie puikiai veikia. Taip pat kai kuriuose ūkiuose tinka ir benzimidazolų grupės preparatai, tačiau yra nedidelis atsparumas, kuris gali vystytis toliau. Pateiktos rekomendacijos dėl selektyvaus atrankinio gydymo schemos, kuri padės sumažinti atsparumo vystymąsi. Nustatyta, kad atsparių virškinamojo trakto

	<p>parazitų įvežimo tikimybė išlieka didelė, 3 net įsigyjant avis šaltuoju metu laiku, todėl biologinio saugumo reikalavimai atvežtiems gyvuliams turi būti taikomi ištikus metus.</p> <p>Taip pat projekto eigoje Partnerių ūkiai susidūrė su problema, kuri buvo net keliuose ūkiuose, ganymo sezono metu, tiek pradžioje tiek ir pabaigoje, avys ir ėriukai nukentėjo nuo vilkų. Svarbu atkreipti dėmesį, kad avys buvo ganomos su šunimis ir aptvertos elektriniu piemeniu-tvarelėmis. Taip pat svarbu, kad matoma vilkų padaryta žala, t.y. papjauti gyvuliai, yra tik visų sukeltų nuostolių ledkalnio viršūnė, nes vilkų sukulto streso, baimės ir fizinių iššūkių sukelti nuostoliai gali būti nematomi, kaip pvz. ankstyvas embrionų mirtingumas, išsimetimas ar dėl patirto streso pradėjusios progresuoti ligos (maedi-visna, paratuberkuliozė). Tai galėjo turėti įtakos 2023m. ėriavimosi sezono rezultatams, tačiau tai nustatyti individualiais atvejais praktiškai neįmanoma.</p> <p>Apibendrinant, galima pasidžiaugti tuo, kad visuose ūkiuose surinkta informacija ir pastebėti infekcinių ligų atvejai, rodo kad užauginti produkciją sekasi praktiškai be antimikrobinių medžiagų (antibiotikų). Taip pat atlikti bakteriologiniai tyrimai parodė, kad ūkiuose nėra atsparumo antimikrobinėms medžiagoms. Todėl jei ūkiai laikysis bendrų avių bandos valdymo bei biologinio saugumo rekomendacijų, antibiotikų naudojimas nebus ir toliau problema.</p>
<p>6. Aprašykite pasiektą naudą ir gautų projekto rezultatų įtaką esamai situacijai bei nurodykite praktinio taikymo ekonominę naudą (<i>pateikite sukurtos naudos skaičiavimus, praktinės naudos skaičiavimus (procentine išraiška)</i>)</p>	<p>Siekiant užtikrinti avių ūkių ekonominę efektyvumą labai svarbu maksimaliai išnaudoti ėriavedžių ir ėriukų genetinį potencialą. Avių bandose reikia siekti, kad ėriavedė atsivestų du stiprius ėriukus, penimi ėriukai užaugtų iki 50 kg per numatytą laikotarpį ir ėriukų mirtingumas neviršytų 5proc. Atliktų tyrimų duomenys parodė, kad dažniausios priežastys šiuose ūkiuose neleidžiančios pasiekti norimų rezultatų buvo parazitinės virškinamojo trakto ir infekcinės ligos bei netinkamas šėrimas. Šių problemų pasekmės bandoje pasireiškė labai įvairiais sveikatingumo ir reprodukcijos sutrikimais: prastas avių įmitimas, prastas vislumas, didelis avių ar įvairaus amžiaus ėriukų mirtingumas, gimsta silpni ėriukai, prasti priesvoriai, didelis avių brokavimo procentas.</p> <p>Projekto metu buvo pasiekti šie užsibrėžti tikslai: buvo nustatytas ūkininkų žinių lygis avių sveikatingumo ir produktyvumo rodiklių atžvilgiu, buvo atlikti avių bandų sveikatingumo būklės įvertinimai infekcinių ir parazitinių ligų atžvilgiu, atlikta avių bandų šėrimo kokybės ir organizavimo analizė, įvertinti esami produktyvumo rezultatai ir buvo suplanuoti siekiami rezultatai, kad veikla būtų efektyvesnė ir ekonomiškai naudingesnė. Ūkininkų pateiktos informacijos pagrindu ir atliktų tyrimų pagrindu buvo identifikuotos ūkiuose esama avių sveikatingumo ir produktyvumo būklė ir kritiniai taškai, į kuriuos buvo atsižvelgta sudarant tolimesnią veiklos strategiją, parengtos rekomendacijos veiklos efektyvumo gerinimui, bei jos buvo pradėtos taikyti praktikoje atliekant rezultatų monitoringą.</p> <p>Projekto metu buvo sukurtas inovatyvių kompleksinių priemonių modelis gerinantis avių sveikatingumą ir optimizuojantis bandos proaktyvų valdymą ūkiuose. Pažangiausios</p>

mokslinių tyrimų žinios ir technologijos bus prieinamos plačiam ratui kaimo plėtros dalyvių: ūkininkams, žemės ūkio bendrovių darbuotojams, konsultavimo institucijoms ir kt.

Projekto pradžioje analizuojant dviejų metų laikotarpį Partnerių avių ūkiai didžiausius nuostolius patyrė dėl ėriavedžių ir ėriukų gaišimų, ėriavedžių prasto vislumo, ėriukų nuo gimimo iki nupenėjimo gaišimų. Šie nuostoliai susidarė dėl parazitinių ir infekcinių ligų, netinkamo bandos valdymo ir šėrimo paklaidų. Todėl vienas iš pirmųjų veiksnių buvo įsivertinti ūkių užkrėstumas tiek parazitinėmis tiek ir infekcinėmis ligomis. Analizuojant surinktus duomenis iki projekto vykdymo buvo pastebėta, kad avių ūkiai vidutiniškai pasiekia užauginti iki pardavimo po 0,8 – 1,15 ėriuko vienai. Taip pat ėriukų penėjimo laikotarpis dažnai siekė 10-12 mėn. Tuo tarpu, norint turėti gerus ekonominius rodiklius iš vienos ėriavedės reikia gauti vidutiniškai 1,3 - 1,5 ėriuko per kuo trumpesnę laiką (pvz. 6-7 mėn. Lietuvos sąlygomis).

Projekto partnerių ūkiuose per metus iki projekto pradžios vidutiniškai buvo gaunami 1956 ėriukai. Projekto metu pagerinus avių gerovės sąlygas, sveikatingumą, optimizavus avininkystės ūkių valdymą per metus gavome vidutiniškai 3099 ėriukus, vidutiniškai 1143 ėriukais daugiau nei iš to paties ėriavedžių skaičiaus iki projekto pradžios. Skaičiuojant, kad vieno ėriuko vidutinė realizacijos kaina yra 85,00 Eur, gauname, kad per metus projekto partneriai gaus papildomų pajamų – 97155,00 Eur. Skaičiuojant ekonominį efektą iš šios sumos reikėtų minusuoti 40 % išlaidų (auginimo, šėrimo, vet. paslaugų), todėl projekto partnerių ūkiuose planuojamas ekonominis efektas būtų: 97155,00 Eur – 40 % = 58293,00 Eur per metus.

Kadangi buvo nustatyta, kad parazitinės avių virškinamojo trakto ligos buvo viena dažniausiai pasitaikančių avių sveikatingumo problemų Partnerių ūkiuose, kas galėjo įtakoti avių ir ėriukų mažą priesvorio augimą bei vėlesnį ėriukų nujunkymą. Nustatant Partnerių ūkiuose avių ir ėriukų ėmitimą buvo pastebėta, kad daugelis ėriavedžių nesiekia net 3 ėmitimo balo, tai galėjo sukelti šėrimo paklaidos arba kaip vėliau iš tyrimų pastebėjome užkrėstumas parazitozėmis. Pagal atliktų tyrimų duomenis stipriai užsikrėtusios avys galimai praranda apie 50 proc. paros priesvorio. Nestipriai užsikrėtusių ėriukų, prarandama 10 proc. priesvorių, nuostoliai priaugant 4 kg iki nupenėjimo yra 5,1 euro. Jei be virškinamojo trakto parazitų yra dar ir kepeninės siurbikės, prarandama maždaug 6,8 euro per 4 penėjimo savaites vienam ėriukui, nes avys ypač jautrios šiam parazitui, kuris sumažina priesvorius vidutiniškai 30 proc. Sėkmingai gydant ir atmetus kepeninės siurbikės gydymo išlaidas išvengiama apie 6 eurų nuostolių vienam ėriukui. Todėl galima paskaičiuoti, kad negydant bandos parazitų ir esant dideliame užkrėstume Partneriai per metus galėjo prarasti vidutiniškai 11736,00 Eur (1956 ėriukai x 6,00 Eur). Projekto eigoje buvo pastebėta, kad Partnerių ūkiai patiria mažiau nuostolių dėl svorio nepriaugimo. Jeigu skaičiuojant ekonominį efektą pagal vidutiniškai atvestų ėriukų skaičių visuose

	<p>Partnerių ūkiuose gauname, kad ūkiai papildomai gauna 18594,00 Eur (3099 ėriukai per metus x 6,00 Eur) dėl ėriukų priesvorio nepraradimo per 4 penėjimo savaites.</p> <p>Dar viena problema, kuri buvo stebima projekto pradžioje tai avių infekcinės nagų ligos (nagų puvinys, tarpupirščio uždegimas), kuris pagal gydymo išlaidas sukelia apie 10,22 euro nuostolių vienai ėriavedei visoje bandoje, jei nagų ligų paplitimas bandoje yra apie 10 proc. Avių infekcinės nagų ligos yra vienos iš problematiškiausių, kadangi nuostoliai būna kur kas didesni, nes, reikia gydomųjų ar profilaktinių (nagų tvarkymas) priemonių visoms bandoje esančioms avims. Yra paskaičiuota, kad 100 ėriavedžių bandoje sumažinus nagų ligų pasireiškimą iki 2 proc. ekonominė nauda vienai ėriavedei yra 5,08 euro atmetus gydymo ir profilaktikos išlaidas. Tokiu atveju ūkyje sutaupoma apie 508 eurai. Sutvarkius nagų ligas pagerėja avių įmitimas, mažiau lieka nesukergtų ėriavedžių, mažėja jų gaištamumas, didėja vislumas, geriau auga ėriukai. Ekonominis efektas buvo pastebėtas ir keliuose Partnerių ūkiuose dėl panaikintų infekcinių nagų ligų. Vidutiniškai skaičiuojant ekonominė nauda vienam ūkiui buvo 762 Eur per metus. Sutvarkius nagų ligas pagerėjo avių įmitimas, pastebėtas mažesnis procentas likusių nesukergtų ėriavedžių, sumažėjo jų gaištamumas, didėja vislumas pastebėta, kad daugiau ėriavedžių atvedė po du stiprius ėriukus, geriau auga ėriukai, atvesti jie būna stipresni (tai labai svarbu, kad galėtų gauti kuo greičiau krekenų).</p> <p>Projekte dalyvaujantys ūkiai ekonominę naudą patirs dėl: parazitinių ir infekcinių ligų geresnės kontrolės pasekoje sumažėjusio ėriavedžių ir ėriukų gaišimų, greitesnio ėriukų nupenėjimo, pagerėjusios ėriavedžių sveikatingumo būklės ir dėl to pagerėjusių ėriavedžių reprodukcinį rezultatų (mažiau bergždžių ėriavedžių, geresnis vislumas – atsives daugiau ėriukų).</p>
<p>7. Projekto indėlis į EIP tikslą – taikant žinias ir inovacijas plėtoti konkurencingą ir tvarų žemės ir miškų ūkį <i>(aprašykite, kaip įgyvendinote)</i></p>	<p>Įgyvendinus Projektą prisidėjome prie mažiausiai 3 EIP tikslų žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, nurodytų 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2018/162 (OL 2018 L 30, p. 6), 55 straipsnyje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Buvo sukurtas inovatyvus moksliniais duomenimis pagrįstas veiklos modelis bei rekomendacijos avininkystės ūkiams sveikatingumui ir bandos valdymui gerinti. Šios rekomendacijos ūkiams bus naudingos ekonomiškai ateityje, nes leis pagaminti didesnę galutinės produkcijos kiekį su mažesniu gyvulių skaičiumi, mažesniu pašarų kiekiu, mažesnėmis energijos sąnaudomis, mažesniu į aplinką išmetamų metano dujų kiekiu, todėl turimi gyvūniniai išteklių bus naudojami efektyviau ir turės mažesnę poveikį klimato kaitai. 2. Projekto metu ištobulinti procesai ir technologijos, mažinantys medikamentų (antibiotikų ir antihelmintikų) naudojimą, todėl yra ir bus saugoma aplinka nuo į ją per mėšlą

	<p>patenkančių antibiotikams atsparių patogeninių mikroorganizmų padermių, keliančių grėsmę ne tik įvairiems gyvulininkystės sektoriams, bet ir visai žmonijai.</p> <p>3. Projekto metu sukurtas inovatyvus kompleksinių priemonių modelis avininkystės ūkių veiklos efektyvumui didinti, pažangiausios mokslinių tyrimų žinios ir technologijos bus ateityje prieinamos plačiam ratui kaimo plėtros dalyvių: ūkininkams, žemės ūkio bendrovių darbuotojams, konsultavimo institucijoms ir kt.</p>												
<p>8. Pateikite projekto rezultatų pritaikomumo bei demonstravimo ūkiuose aprašymą (<i>aprašykite rezultatus bei nurodykite, kokiuose ūkiuose vyko pritaikymas ir demonstravimas, ir pateikite tai patvirtinančių dokumentų kopijas, dalyvių sąrašus</i>)</p>	<p>Projekto partnerių ūkiuose buvo identifikuotos pagrindinės bandos sveikatingumo ir valdymo problemos bei jų priežastys. Po projekto užbaigimo ūkininkai geba įvertinti bandos sveikatingumo problemas ir imtis atitinkamų priemonių problemų sprendimui. Vienas svarbiausių rezultatų, kad avių augintojai geba veikti proaktyviai, o ne reaktyviai, kada problema bandoje pasireiškia reprodukciniais nuostoliais, kliniškai išreikštomis ligomis ar gaišimais. Projekto metu atliktų tyrimų metu buvo gauti duomenys apie infekcinių ir parazitinių ligų pasireiškimą avininkystės ūkiuose, pagrindines ūkiuose daromas klaidas siekiant tinkamo avių bandos sveikatingumo ir valdymo. Įgyvendinus numatytas veiklas daugumoje ūkių buvo stebimas gyvulių sveikatingumo pagerėjimas, optimizavus gyvūnų gerovę, pagerėjo gaminamos produkcijos kokybė, padidėjo gaunamos pajamos už realizuotą produkciją, sumažėjo išlaidos gydymui, sumažėjo gaminamos produkcijos savikaina. Taip pat buvo ūkiuose sumažėjo ėriukų ir ėriavėdžių gaišimas, pastebėtas greitesnis ėriukų nupenėjimas, pagerėjo ėriavėdžių sveikatingumas bei geresnis vislumas (ėriavėdės atsivedė daugiau ėriukų).</p> <p>Praktinis projekto veiklų įgyvendinimas vyko 6-ioose projekto partnerių avių ūkiuose:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mindaugo Ralio ūkyje, 2. Lado Katino ūkyje, 3. Linos Drazdauskienės ūkyje, 4. Žilvino Augustinavičiaus ūkyje, 5. Justino Grybo ūkyje, 6. Arnoldo Silkino ūkyje. <p>Projekto rezultatų pritaikomumo demonstravimas buvo vykdomas projekto pabaigoje organizuojant lauko dienas avininkystės ūkių darbuotojams, ūkininkams, veterinarijos gydytojams ir kitiems žemės ūkio sektoriaus darbuotojams šiose ūkininkų ūkiuose:</p> <table border="1" data-bbox="667 1731 1522 2063"> <thead> <tr> <th>Eil. Nr.</th> <th>Lauko dienos vieta</th> <th>Lauko dienos data</th> <th>Dalyvių sk.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Šeduvos padalinio ūkis, Arimaičių g. 1, Pavartyčiai, Radviliškio r.</td> <td>2023.03.29</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Vidmanto Kučinsko ūkis, Sasnos g. 6, Kantališkių k. Sasnavos</td> <td>2023.04.03</td> <td>12</td> </tr> </tbody> </table>	Eil. Nr.	Lauko dienos vieta	Lauko dienos data	Dalyvių sk.	1	Šeduvos padalinio ūkis, Arimaičių g. 1, Pavartyčiai, Radviliškio r.	2023.03.29	12	2	Vidmanto Kučinsko ūkis, Sasnos g. 6, Kantališkių k. Sasnavos	2023.04.03	12
Eil. Nr.	Lauko dienos vieta	Lauko dienos data	Dalyvių sk.										
1	Šeduvos padalinio ūkis, Arimaičių g. 1, Pavartyčiai, Radviliškio r.	2023.03.29	12										
2	Vidmanto Kučinsko ūkis, Sasnos g. 6, Kantališkių k. Sasnavos	2023.04.03	12										

	sen., Maijampolės r.		
3	Manto Jančiuko ūkis, Dzūkų g. 3, Stebulių k., Lazdijų r.	2023.04.04	12
4	Linos Matusevičiūtės ūkis, Draugystės g. 57, Lukšiai, Šakių r.	2023.04.05	12
5	Algirdo Rimavičiaus ūkis, Šamo g. 38, Papiškio k., Giedraičių sen., Molėtų r.	2023.04.12	12
6	Vidrinskių avininkystės ūkis, Pievų g. 1, Akstinai, Raseinių r.	2023.04.13	12
7	Kristinos Milišiūnienės ūkis, Dvargalių k. 1, Biržų r.	2023.04.19	12
8	Palubinskių ūkis „Zaremčiškė“, Obelijos g. 13, Mankūnėlių k., Lazdijų r.	2023.04.21	12
9	Bimbirių ūkis, Bimbirių g. 4, Bimbiriai, Molėtų r.	2023.04.25	12
10	Ligitos Ralienės ūkis, Dvaro g. 2, Ligūnų k., Ignalinos r.	2023.04.25	12
11	Evaldo Laucevičiaus ūkis, Milvydų k., Šiaulių r.	2023.04.26	12
12	Vytauto – Petro Sušinsko ūkis, Gardino g. 17, Merkinė, Varėnos r.	2023.05.03	12
13	Audriaus Slavinko ūkis, Šv. Jurgio g. 38, Darsūniškio km., Kaišiadorių r.	2023.05.03	12
14	Roberto Galecko ūkis, Kalnėnų k., Užusalių sen. Jonavos r.	2023.05.09	12
15	Vytauto Drungilo ūkis, Girelių 1 k., Užusalių sen., Jonavos r.	2023.05.09	12
Iš viso			180
<p>Lauko dienų metu su projekto rezultatų pritaikomumo demonstravimas buvo vykdomas 15-yje ūkių, su projekto rezultatų pritaikomumo galimybėmis buvo supažindinti 180 dalyviai. Dalyvių sąrašas pridedamas.</p>			
9. Rezultatų nauda EIP veiklos grupės nariams (nurodykite, kaip EIP veiklos grupės nariai naudosis projekto rezultatais)	<p>Lietuvos sveikatos mokslų universitetas projekto metu gautus taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatus panaudos tobulinant studijų programas, o kartu su konsultavimo institucijos darbuotojais – vykdant gyvulininkystės ir veterinarijos darbuotojų ir specialistų kvalifikacijos tobulinimą konsultuojant ūkininkus. Projekto Partneriai – avių ūkių savininkai, įgyvendinus Projektą, ir toliau savo gamybinėje veikloje naudosis ekonomiškai naudingą, gyvūnų sveikatingumą gerinančiu ir problemas sprendžiančiu kompleksinių priemonių modeliu.</p> <p>Taip pat visiems ūkininkams pristatyti biologinio saugumo principai, kurie kai kuriuose ūkiuose yra lengviau įgyvendinami, tačiau yra ir probleminių atvejų dėl tvartų fizinio išplanavimo ir</p>		

	<p>vykdomos specifinės veiklos. Nors pastangų dedama daugiausiai, tačiau dėl bandos plėtros (J. Grybo ūkis) 2 bei vykdomo penimų ėriukų pirkimo (L. Katino ūkis), kai kuriuose ūkiuose naujų infekcinių ligų rizika išlieka vidutinė.</p> <p>Partneriai buvo supažindinti kokios ligos sukeltos parazitų mažina ūkio efektyvumą bei svarbiausia avių sveikatingumą. Projekto metu pavyko išspręsti avių odos ektoparazitų problemas J. Grybo ūkyje. Kur kas daugiau nerimo kelia virškinamojo trakto helmintų atsparumas antiparazitiniais vaistais. Projekto laikotarpiu atliekant tyrimus buvo nustatyta, kad dauguma ūkiuose vyraujančių parazitų yra jau atsparūs daugeliui naudojamų antiparazitinių preparatų. Ūkininkams buvo pateiktos rekomendacijos dėl selektyvaus atrankinio gydymo schemos, kuri padės sumažinti atsparumo vystymąsi.</p>
<p>10. Projekto tęstinumo aprašymas (<i>aprašykite numatomą projekto tęstinumą</i>)</p>	<p>Įgyvendinus Projekto veiklas Lietuvoje buvo žengtas svarbus praktinis žingsnis sprendžiant avininkystės ūkių veiklos efektyvumo ir konkurencingumo didinimą. Efektyvesnė avininkystės ūkių veikla užtikrins ūkių pajamas bei sukurs papildomas darbo vietas kaimiškose vietovėse, paskatins avininkystės ūkius kurtis nederlingose žemėse, bei Lietuvos regionų kaimiškose vietovėse. Bendromis LSMU mokslininkų ir darbuotojų pastangomis buvo sukurtas ir pasiūlytas modelis avininkystės ūkių veiklos optimizavimui per sveikatingumo gerinimą ir bandos valdymą, praktinės rekomendacijos ir patarimai kaip, gerinant avių bandos sveikatingumą ir valdymą, pasiekti ūkiui specifinių maksimalių produktyvumo rodiklių. Projekto metu Pareiškėjo ir Partnerių įgytos praktinės kompetencijos bus naudingos tolesnėje jų veikloje užtikrinant efektingos avininkystės vystymąsi Lietuvos mastu. Dėl geresnio gyvulių sveikatingumo sumažės antibiotikų ir antihelmintikų naudojimas avininkystės ūkiuose Lietuvoje.</p> <p>Praktinės rekomendacijos avių augintojams pridedamos.</p>

5. Klausimai (*pildoma atsakymą pažymint ženklą „X“.* Atsakydamas pareiškėjas patvirtina, kad pareiškėjas ir kiekvienas partneris laikosi įsipareigojimų.)

Klausimynas dėl tinkamumo sąlygų ir įsipareigojimų laikymosi	Pastabos
---	-----------------

<p>1. Ar viešinate paramą Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėse nustatyta tvarka?</p>	<p>☒ Taip ☐ Ne</p>	<p>Projektas buvo viešinamas vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos viešinimo taisyklėmis. Informacija apie projektą nuolat viešinama Lietuvos sveikatos mokslų universiteto internetiniame puslapyje. Pagaminti trys A3 formato viešinimo plakatai: vienas plakatas naudojamas LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro patalpose, kitas – VšĮ „Tęstinio mokymo ir konsultavimo centras“ patalpose, trečiasis plakatas buvo naudojamas organizuojamų projekto lauko dienų metu. Renginių programos, dalijamosios medžiagos buvo pažymėtos LKP 2014–2020 m. programos logotipu su ES vėliava. Programos viešinimo logotipai buvo naudojami projekto informaciniuose straipsniuose ir rekomendacijose. Projektas taip pat viešinamas per Lietuvos kaimo tinklą ir EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP-AGRI) tinklą. Projekto veiklos viešintos ir radijuje.</p>
---	---	--

<p>2. Ar patvirtinate, kad įgyvendintas projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nustatytus priemonės prioritetus, tikslines sritis ir prisideda prie kompleksinių tikslų įgyvendinimo?</p>	☒ Taip ☐ Ne	<p>Įgyvendinant projektą buvo prisidėta prie programos priemonės „Bendradarbiavimas“ (toliau – programos priemonė) veiklos srities prioriteto „skatinti žinių perteikimą ir inovacijas žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse“, tikslinių sričių „skatinti inovacijas, bendradarbiavimą ir žinių bazės vystymą kaimo vietovėse“, „stiprinti žemės ūkio, maisto produktų gamybos ir miškininkystės sektorių ryšius su mokslinius tyrimus atliekančiomis bei inovacijas kuriančiomis institucijomis“, „gauti ūkių ūkininkų ekonominės veiklos rezultatus ir sudaryti palankesnes sąlygas ūkiams restruktūrizuoti ir modernizuoti“ bei prie visų programos priemonės veiklos srities „Parama EIP veiklos grupėms kurti ir jų veiklai vystyti“ (toliau – veiklos sritis) kompleksinių tikslų („Inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida“, „Aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra“ ir „Klimato kaitos švelninimas“).</p>
<p>3. Ar patvirtinate, kad projektas buvo vykdomas Lietuvos Respublikos teritorijoje?</p>	☒ Taip ☐ Ne	<p>LSMU Veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, Kaunas</p>
<p>4. Ar patvirtinate, kad nekeitėte EIP projekto galimybių studijoje numatytų projekto pobūdžio ir tikslų?</p>	☒ Taip ☐ Ne ☐ N/A	
<p>5. Ar įgyvendinote projekto paraiškoje numatytas projekto rezultatų sklaidos veiklas?</p>	☒ Taip ☐ Ne	
<p>6. Ar be Žemės ūkio ministerijos sutikimo nekeitėte EIP veiklos grupės narių ir nepriėmėte naujų EIP veiklos grupės narių?</p>	☒ Taip ☐ Ne	
<p>7. Ar apdraudėte turtą, kuriam įsigyti ar sukurti panaudota parama, didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiu?</p>	☐ Taip ☐ Ne ☒ N/A	<p>(pateikite draudimo dokumentus)</p>
<p>8. Ar užtikriniate, kad projekto rezultatai prieinami visuomenei naudoti (viešai publikuojama informacija, suteikiama prieiga prie projekto metu sukurtų technologijų ar sprendimų) ir jiems netaikomi autorių teisių apribojimai?</p>	☒ Taip ☐ Ne	<p>Su projekto rezultatais galima susipažinti LSMU Veterinarijos akademijoje: Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centre bei VF Veterinarinės patobiologijos katedroje, adresu Tilžės g. 18, Kaunas.</p>

9. Ar viešinate projekto rezultatus per Lietuvos kaimo tinklą, EIP žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP-AGRI) tinklą ir kitomis priemonėmis?	☒ Taip ☐ Ne ☐ N/A	Projekto rezultatai yra viešinami per Lietuvos kaimo tinklą ir EIP-AGRI tinklą.
10. Ar patvirtinate, kad vykdote įsipareigojimą sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdomas projektas ir (arba) kaip vykdoma veikla po lėšų projektui įgyvendinti skyrimo iki projekto įgyvendinimo pabaigos?	☒ Taip ☐ Ne	
11. Ar patvirtinate, kad įvykdėte įsipareigojimą, jog projekte numatytos išlaidos negali būti finansuojamos iš kitų Europos Sąjungos fondų ir kitų viešųjų lėšų?	☒ Taip ☐ Ne	
12. Ar užtikriname, kad projekto veiklos nėra susijusios su anksčiau vykdytais ar pradėtais vykdyti projektais, kurių finansavimui skirta parama iš Europos Sąjungos fondų ir kitų viešųjų lėšų?	☒ Taip ☐ Ne	
Atrankos kriterijų laikymosi klausimai		Pastabos
13. Ar projekto rezultatų praktinis taikymas ūkiuose suteikė arba suteiks ekonominę ir (arba) aplinkosaugos naudą?	☒ Taip ☐ Ne ☐ N/A	<i>(pateikite pagrindimą ir skaičiavimus)</i>
14. Ar projektas buvo įgyvendintas naudojant EIP veiklos grupės narių išteklius?	☒ Taip ☐ Ne	Projekto Partneriai prisidėjo žmogiškaisiais ištekliais, darbo organizavimu bei rutininės veiklos modifikavimu projekto tikslams pasiekti.
15. Ar projektas buvo įgyvendintas panaudojant neatlygintinai EIP veiklos grupės narių išteklius ir integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų infrastruktūrą?	☒ Taip ☐ Ne ☐ N/A	Projektą administruojantys asmenys neatlygintinai naudojo LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro patalpomis, esančiomis LSMU VA Centrinuose rūmuose, kompiuterine, telefonine ir kita įranga. Projekte dirbę mokslininkai neatlygintinai naudojo LSMU VA Veterinarinės patobiologijos katedros įranga, Stambiųjų gyvūnų klinikos žmogiškaisiais ištekliais. Įgyvendindami projektą LSMU mokslininkai naudojo taip pat slėnio „Nemunas“ Gyvūnų sveikatingumo ir gyvūninės kilmės žaliavų kokybės atviros prieigos centro Mikrobiologinių tyrimų laboratorijos įranga.

<p>16. Ar projekto rezultatai pademonstruoti paraiškoje planuotuose ūkiuose? (nurodykite ūkių skaičių)</p>	<p>☒ Taip ☐ Ne</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šeduvos padalinio ūkis, Arimaičių g. 1, Pavartyčiai, Radviliškio r. 2023.03.29. 2. Vidmanto Kučinsko ūkis, Sasnos g. 6, Kantališkių k. Sasnavos sen., Majjampolės r. 2023.04.03 3. Manto Jančiuko ūkis, Dzūkų g. 3, Stebulių k., Lazdijų r. 2023.04.04 4. Linos Matusevičiūtės ūkis, Draugystės g. 57, Lukšiai, Šakių r. 2023.04.05 5. Algirdo Rimavičiaus ūkis, Šamo g. 38, Papiškio k., Giedraičių sen., Molėtų r. 2023.04.12 6. Vidrinskų avininkystės ūkis, Pievų g. 1, Akstinai, Raseinių r. 2023.04.13 7. Kristinos Milišiūnienės ūkis, Dvargalių k. 1, Biržų r. 2023.04.19 8. Palubinskų ūkis „Zaremčiškė“, Obelijos g. 13, Mankūnėlių k., Lazdijų r. 2023.04.21 9. Bimbirių ūkis, Bimbirių g. 4, Bimbiriai, Molėtų r. 2023.04.25 10. Ligitos Ralienės ūkis, Dvaro g. 2, Ligūnų k., Ignalinos r. 2023.04.25 11. Evaldo Laucevičiaus ūkis, Milvydų k., Šiaulių r. 2023.04.26 12. Vytauto – Petro Sušinsko ūkis, Gardino g. 17, Merkinė, Varėnos r. 2023.05.03 13. Audriaus Slavinko ūkis, Šv. Jurgio g. 38, Darsūniškio km., Kaišiadorių r. 2023.05.03 14. Roberto Galecko ūkis, Kalnėnų k., Užusalių sen. Jonavos r. 2023.05.09 15. Vytauto Drungilo ūkis, Girelių 1 k., Užusalių sen., Jonavos r. 2023.05.09
--	---	---

17. Ar projekto veiklų viešinimui taikote ne mažiau kaip 3 skirtingas viešinimo priemones ir būdus (spauda, radijas, televizija, internetas ir kt.)?	☒ Taip ☐ Ne ☐ N/A	Projektas yra viešinamas internete (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Lietuvos kaimo tinklo internetiniuose puslapiuose), taip pat projekto veiklos buvo pavišintos „Tauragės radijuje“ ir spaudoje (publikuoti 4 informaciniai straipsniai Lietuvos laikraščiuose).
--	--	--

6. Ataskaitos priedai: (nurodomi kartu su galutine ataskaita teikiami dokumentai.)

Nr.	Priedas (pateikiamas originalas ir pareiškėjo patvirtinta kopija arba notaro patvirtintas nuorašas, jei nepateikiamas originalas)	Lapų skaičius (nurodomas pateikto dokumento lapų skaičius) Teikiamas / neteikiamas
1.	Finansinės atskaitomybės dokumentai už praėjusius ir ataskaitinius metus	104 lapai
2.	Dalyvių sąrašai	51 lapas
3.	Rekomendacijos avių augintojams	14 lapų

7. Papildoma informacija: (pateikiama papildoma informacija, kuri gali turėti įtakos administruojant bylą)

Patvirtinu, kad šioje ataskaitoje ir prie jos pridėtuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga.

 Plėtros tarnybos vadovė
 (paramos gavėjo vadovo arba jo
 įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

 (parašas)

Jolita Sabalienė
 (vardas ir pavardė)